

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci žalobce: **M. B.**, narozen dne x, státní příslušnost Ukrajina, bytem X, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Sevastopolská 16, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2016, čj. OAM-798/ZA-ZA11-ZA18-2016,

t a k t o :

- I.** Žaloba **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Soudem ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8.228 Kč. Tato částka bude ustanovenému zástupci vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Vymezení věci

Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), která došla zdejšímu soudu dne 13. 12. 2016, domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 13. 9. 2016 jako nepřipustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 314/2015 Sb. (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

Žalovaný neshledal důvody pro opakované posuzování žádosti žalobce, neboť žalobce neuvedl žádnou novou skutečnost, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení situace žalobce. Žalobce ve své opakované žádosti uvedl naprosto stejné motivy svého odchodu z vlasti a neochoty vrátit se na Ukrajinu, jako uvedl ve své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tj. že nechce být povolán do ukrajinské armády, že na území České republiky žije jeho rodina (syn a družka) a že na Ukrajině nemá žádný majetek.

Obsah žaloby, vyjádření k žalobě a repliky

V žalobě žalobce toliko uvedl, že podává proti rozhodnutí žalovaného žalobu, žádá o ustanovení právního zástupce a o přiznání odkladného účinku žalobě.

Dne 4. 1. 2017 bylo soudu doručeno prostřednictvím žalobcova zástupce doplnění žaloby. V něm žalobce namítl, že žalovaný zcela opomněl zřejmé skutečnosti spočívající v tom, že došlo k zásadní změně situace žalobce. Žalobce uvedl, že mu jsou doručovány povolávací rozkazy, přičemž v průběhu správního řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany se pouze obával toho, že mu budou doručeny. V tomto žalobce spatřuje zásadní změnu své situace. S neuposlechnutím rozkazu a nenastoupením do armády mohou být přitom na Ukrajině spojeny následky v podobě věznění. Reálná hrozba výkonu trestu v ukrajinských věznicích je dle žalobce zásadní skutečností, která si zasluhuje meritorní přezkum, a pokud nastala až po skončení správního řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu, znemožňuje posouzení opakované žádosti jakožto žádosti, ve které nejsou uvedeny žádné nové skutečnosti nebo zjištění. Neakceptovatelné podmínky v ukrajinských věznicích by mohly vést k porušení čl. 3 a 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), a tudíž by byly důvodem pro udělení doplňkové ochrany.

Žalobce k tomuto odkázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). V rozsudku velkého senátu ve věci Kudla proti Polsku z 26. 10. 2010 bylo uvedeno: „čl. 3 Úmluvy vyžaduje po státech zajistit, aby každá osoba byla zbavena svobody v podmínkách, které jsou slučitelné s respektováním lidské důstojnosti a aby způsob výkonu opatření nevystavoval dotyčného úzkosti a útrapám dosahujícím intenzity, která přesahuje úroveň, jež je se zbavením svobody nutně spojena.“ Dále žalobce poukázal na rozsudek velkého senátu ve věci Saadi proti Velké Británii z 29. 1. 2008, dle něhož pro zajištění musí být uzpůsobené místo a podmínky. Dle žalobce je špatné zacházení v ukrajinských věznicích často tematizovanou skutečností. Lze odkázat např. na zprávy Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (CPT). Ve své monitorovací zprávě ze dne 29. 4. 2014 CPT poukázal zejména na nevhodnost podmínek ve vazebních zařízeních, jež je způsobena jejich přeplněním. Nejde přitom o individuální a nahodilé situace, ale o strukturální nedostatek ukrajinského vězeňského systému. CPT zejména konstatoval, že minimální životní prostor na jednoho vězně stanovený ukrajinským zákonodárcem na 2,5 m² je nepřijatelný. Za žádoucí je dle CPT považováno 7 m². Tento standard aproboval v kontextu aplikace čl. 3 Úmluvy i ESLP (viz např. Kalashnikov proti Ruské federaci, rozsudek ze dne 15. 7. 2002). Podmínky v ukrajinských věznicích byly v minulosti opakovaně důvodem, pro který ESLP konstatoval, že čl. 3 Úmluvy byl ze strany Ukrajiny porušen (viz např. rozsudek ze dne 28. 3. 2006 ve věci Melnik proti Ukrajině či rozsudek ze dne 1. 7. 2010 ve věci Davydov a ost. proti Ukrajině). ESLP rovněž opakovaně konstatoval absenci účinného vnitrostátního prostředku nápravy na Ukrajině, pokud si někdo na špatné zacházení v místech, kde dochází ke zbavení osobní svobody, stěžuje (viz např. rozsudek ze dne 15. 5. 2012 ve věci Kaverzin proti Ukrajině).

Vzhledem k zásadní změně situace žalobce tedy měl žalovaný posoudit vážnou újmu, která žalobci v souvislosti s výše uvedeným hrozí. Žalovaný však tyto zřejmé skutečnosti (byl mu doručen povolávací lístek) zcela opomněl a řízení nezákonně zastavil.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 11. 1. 2017 popřel oprávněnost žaloby. Žalovaný po zhodnocení důvodů předkládaných žalobcem při jeho současné, v pořadí již druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany a po jejich porovnání s důvody uváděnými v řízení o první žádosti dospěl k závěru, že žalobce v této opakované žádosti neuvedl žádné nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Proto nebylo opodstatněné opětovně hodnotit důvody žalobcova odchodu z vlasti a jeho obav z návratu do vlasti a vydávat meritorní rozhodnutí. Proto žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Žalobce v replice ze dne 25. 1. 2017 uvedl, že vyjádření žalovaného je zcela obecné a nekonkrétní a nijak nereaguje na žalobní námitky obsažené v doplnění žaloby. Dále uvedl, že od prvního řízení o udělení mezinárodní ochrany došlo k zásadním změnám v jeho situaci v podobě doručení povolávacích rozkazů. Zatímco tedy v době, kdy se žalovaný zabýval jeho první žádostí, dosud neexistovalo reálné nebezpečí jeho trestního stíhání, jelikož z jeho strany nedošlo k žádnému jednání, které by mohlo naplnit skutkovou podstatu jakéhokoliv činu trestného podle ukrajinského práva, v mezidobí k doručení povolávacího rozkazu došlo, a žalobci tedy reálně hrozí trestní stíhání a s ním spojený trest odnětí svobody, a to v nepřípustných podmínkách věznic na Ukrajině.

Soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, jelikož oba účastníci vyjádřili s tímto postupem souhlas.

Posouzení žaloby

Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 13. 9. 2016 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 16. 9. 2016 poskytl žalobce žalovanému na jeho výzvu údaje k žádosti o mezinárodní ochranu podle § 10 odst. 2 zákona o azylu. Uvedl, že důvodem pro podání žádosti je skutečnost, že mu pořád chodí povolávací lístky. Nechce jít do války, která je na Ukrajině. V České republice má syna a nechce přijít o život. Na Ukrajině bydlí žalobcovi rodiče, ale je to malý byt. Žalobce tam nemá žádný majetek. Žalobce doložil do spisu povolávací lístek, který mu matka na Ukrajině vyzvedla.

Správní spis dále obsahuje kopii protokolu o pohovoru k první žádosti o mezinárodní ochranu, kterou žalobce podal dne 4. 11. 2015. Svou první žádost žalobce zdůvodnil tím, že na území České republiky žije jeho nastávající manželka, se kterou má dítě. Nemůžou se oddělit, protože žalobce rodinu živí. Jako další důvod žalobce uvedl, že sloužil v armádě a měl již tři povolávací rozkazy do války. Nebojí se odpovědnosti za službu, ale bojí se o svůj život, protože není nikdo jiný, kdo by se postaral o jeho rodinu. O žádosti bylo rozhodnuto rozhodnutím ze dne 11. 12. 2015, čj. OAM-168/LE-VL18-P17-2015, tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neuděluje.

Žalobce podal proti uvedenému rozhodnutí správní žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 12. 4. 2016, čj. 63 Az 9/2015 – 52, zamítl. Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, která byla usnesením ze dne 11. 8. 2016, čj. 2 Azs 135/2016 – 34, odmítnuta pro nepřijatelnost.

Kromě samotné žádosti, protokolu o poskytnutí údajů k žádosti a spisového materiálu k předchozí žádosti žalovaný jako podklady pro vydání rozhodnutí shromáždil informaci Ministerstva zahraničních věcí o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti z června 2016, informaci OAMP o bezpečnostní a politické situaci na Ukrajině s přihlédnutím ke konfliktu na východě země ze září 2016, informaci Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) o posuzování mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině ze září 2015 a zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině v roce 2015 z dubna 2016.

S podklady pro rozhodnutí byl žalobce seznámen dne 26. 10. 2016. Uvedl k nim, že ví, že jsou na východní Ukrajině boje a že ho povolávají do armády. Dále uvedl, že v podkladech se píše o tom, že jsou na Ukrajině porušována lidská práva. Žalobce nenavrhл doplnění podkladů. Pouze uvedl, že povolávací lístek do armády žalovanému již předložil.

Podle § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu se opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany rozumí žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou před nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany.

Podle § 10a písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1 zákona o azylu.

Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

Dle § 25 písm. i) zákona o azylu se řízení zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.

Z § 25 a § 10a odst. 2 zákona o azylu plyne, že žalovaný řízení o nepřipustné žádosti o mezinárodní ochranu zastaví, aniž by přistupoval k meritornímu přezkoumání důvodů žádosti, tedy zda skutečně opodstatňují udělení azylu nebo doplňkové ochrany. Z § 10a písm. e) ve spojení s § 11a odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany je přípustná tehdy, pokud se opírá o novou skutečnost. Tou je přitom pouze taková skutečnost, kterou žalobce nemohl bez své viny uvést v řízení o předchozí žádosti, tedy skutečnost, která v té době vůbec neexistovala nebo o které žadatel objektivně bez své viny nevěděl. Tato skutečnost pak musí nasvědčovat tomu, že žadateli hrozí pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Nová právní úprava posuzování opakovaných žádostí účinná od 18. 12. 2015 v zásadě

navazuje na již dříve ustálenou judikaturu správních soudů, z níž - konkrétně například z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2014, čj. 9 Azs 171/2014 – 31, plyne, že aby mohla být nová skutečnost podkladem pro řízení o mezinárodní ochraně, musí mít z hlediska udělení mezinárodní ochrany určitou relevanci. Teprve v tom případě je nová skutečnost způsobilým podkladem pro nové řízení.

Žalobce v řízení o opakované žádosti uváděl stejné skutečnosti jako v řízení o své první žádosti o mezinárodní ochranu, tedy že má v České republice rodinu, kterou nechce opustit, a že se bojí o svůj život v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na východě Ukrajiny, protože mu chodí povolávací rozkazy k nástupu do armády. Novou skutečností není ani to, že žalobci byl povolávací rozkaz doručen, a to v mezidobí od rozhodnutí o první žádosti do podání žádosti opakované. Žalobce totiž již v řízení o první žádosti uváděl, že mu byl povolávací rozkaz třikrát doručen, což mu sdělili jeho rodiče, osobně však povolávací rozkaz nepřevzal, neboť pobýval na území České republiky. Žalovaný již v řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel ze skutečnosti, že žalobce je povinen nastoupit k výkonu vojenské služby na základě vyhlášené mobilizace (základní vojenskou službu již totiž žalobce vykonal v minulosti), „nezlehčoval“ žalobcovu situaci argumentací, že mu doposud nebyl povolávací rozkaz doručen. Žalovaný se v rozhodnutí o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany zabýval relevancí žalobcova tvrzení, že odmítá výkon vojenské služby v rámci nařízené mobilizace, neboť se obává o svůj život a neztotožňuje se s důvody, pro které je konflikt na východě Ukrajiny veden, z pohledu mezinárodní ochrany. Žalovaný dospěl k závěru, že výkon vojenské služby v rámci nařízené mobilizace je plněním základní povinnosti státního občana ke svému státu a neopodstatňuje udělení mezinárodní ochrany. Posouzení prvotní žádosti ze strany žalovaného potvrdily Krajský soud v Ostravě i Nejvyšší správní soud. Soudy dospěly k závěru, že povinnost vykonat vojenskou službu nelze v případě žalobce, a to ani v kontextu probíhajících ozbrojených bojů na východě Ukrajiny, považovat za pronásledování ani vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu.

Předložením povolávacího rozkazu, který měl být žalobci doručen dne 17. 8. 2016, žalobce pouze potvrdil, že je skutečně předvoláván vojenskou správou. Ovšem to nelze považovat za novou skutečnost, neboť v řízení o prvotní žádosti o mezinárodní ochranu žalovaný vycházel z toho, že žalobce je skutečně ohrožen povinností výkonu vojenské služby v rámci mobilizace. Doručení povolávacího rozkazu nepřináší v tomto směru nic nového. Žalovaný v řízení o opakované žádosti obstaral aktualizované zprávy a informace o zemi původu žalobce a na základě nich dospěl k závěru, že povinnost vykonat vojenskou službu i nadále nepředstavuje důvod pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany.

Soud považuje vzhledem k obsahu žaloby za významné zopakovat, k čemu dospěly soudy již v rámci přezkumu rozhodnutí žalovaného o prvotní žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, a sice že branná povinnost je jednou z významných povinností státních občanů ke státu, jehož jsou občany. V době ozbrojeného konfliktu, do něhož je tento stát zavlečen, resp. hrozby konfliktu, je tato povinnost ještě významnější a naléhavější. Požadavek státu, aby občan splnil brannou povinnost a případně se z toho titulu i aktivně zapojil v rámci mobilizace do ozbrojeného konfliktu, v němž je ohrožena svrchovanost státu a jeho územní celistvost, je zcela legitimní a nemůže bez dalšího představovat akt pronásledování nebo hrozbu vážné újmy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012 – 44). Azylové právo neposkytuje právní ochranu jednání žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří bez relevantních důvodů odpírají státu, jehož jsou občany, splnění své základní povinnosti, tj. podílet se na jeho obraně (při dodržení všech mezinárodněprávních pravidel

vedení ozbrojeného konfliktu, zejména těch, které jsou součástí mezinárodního humanitárního práva). V opačném případě by aplikace azylového práva destruovala obranyschopnost cizího státu. Žalobce tedy nemůže spravedlivě požadovat, aby mu byla v řízení o udělení mezinárodní ochrany poskytnuta ochrana před povoláním do armády svého domovského státu. Tímto směrem přitom mířil jeho stěžejní důvod pro udělení mezinárodní ochrany v řízení před žalovaným.

Žalobce argumentuje hrozbou uložení trestu odnětí svobody a povinností vykonat tento trest v nedostatečných podmínkách v ukrajinských věznicích poprvé až v žalobě, v řízení před žalovaným toto neuváděl. Ostatně žalobce podal opakovanou žádost o mezinárodní ochranu dne 13. 9. 2016, kdežto na vojenskou správu byl dle přiložené listiny předvolán až na 15. 9. 2016 v 8:00 hod. Protože žalobce v řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu (a to ať již při poskytnutí údajů k žádosti dle § 10 odst. 2 zákona o azylu, nebo při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí) neuvedl, že se dopustil trestného činu (resp. má v úmyslu se trestného činu dopustit), hrozí mu za to trest odnětí svobody a obává se nelidských podmínek, které panují v zemi původu v zařízeních pro výkon trestu odnětí svobody, nelze žalovanému vyčítat, že se těmito skutečnostmi nezabýval. Z tvrzení, že žalobci byl doručen povolávací rozkaz, ve spojení s tím, že žalobce má obavu o svůj život v souvislosti s výkonem vojenské služby v bojových operacích na východě Ukrajiny, nelze dovodit, že hodlá neuposlechnout povolávací rozkaz, vystavit se tak hrozbě nepodmíněného trestu odnětí svobody, a tedy že se žalobce obává podmínek v zařízeních pro výkon trestu odnětí svobody. Není úkolem žalovaného za žalobce domýšlet, jak hodlá žalobce jednat, jaké má obavy, resp. co žalobci v případě návratu do země původu hrozí. Naopak je povinností žalobce, aby v řízení uvedl všechny důvody, pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany, a umožnil tak žalovanému na podkladě aplikovatelné právní úpravy a zpráv o zemi původu posoudit existenci nároku žalobce na poskytnutí ochrany. Žalovanému nelze vytýkat, že se nezabýval podmínkami výkonu trestu odnětí svobody v zemi původu žalobce, neboť žalobce netvrdil, že by mu hrozil výkon tohoto trestu a že se obává nelidských podmínek panujících na Ukrajině v těchto zařízeních. Pokud by žalobce takové skutečnosti uvedl, nepochybně by se žalovaný primárně zabýval tím, zda se žalobce dopustil trestného činu, zda je za tento trestný čin reálně ohrožen trestem odnětí svobody a je-li přiměřeně pravděpodobné, že žalobce bude nucen vykonat trest odnětí svobody za podmínek představujících nelidské či ponižující zacházení.

K podmínkám, za nichž lze v soudním řízení uplatnit zcela nový důvod pro udělení mezinárodní ochrany (v daném případě tedy obavu z výkonu trestu odnětí svobody v zemi původu), se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 11. 2015, čj. 10 Azs 194/2015 – 32. Dovodil, že je povinností žadatele o mezinárodní ochranu vylíčit veškeré skutečnosti relevantní z pohledu mezinárodní ochrany již ve správním řízení (v daném případě v řízení o opakované žádosti). Neuvede-li žadatel o mezinárodní ochranu všechny relevantní skutečnosti již v řízení před správním orgánem, neumožní mu kvalifikovaně posoudit podanou žádost a musí nést riziko v podobě zamítavého rozhodnutí. Ani povinnost dle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice (tedy podrobit rozhodnutí žalovaného soudnímu přezkumu s účinky *ex nunc* – ke dni rozhodování soudu) nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztříštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že skutečnosti, které žadatel o mezinárodní ochranu bezdůvodně neuvedl již

ve správním řízení, nelze uplatnit v žalobě proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Tyto závěry byly následně korigovány Ústavním soudem v nálezu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16. Podle názoru Ústavního soudu musí být žalobci umožněno uplatnit v soudním řízení nový důvod žádosti o mezinárodní ochranu, jestliže jde o skutečnost, kterou žalobce nemohl bez vlastní viny uvést již ve správním řízení, nebo jestliže se ve správním řízení vyskytla okolnost, která ospravedlňuje, že žalobce neuvedl danou skutečnost již ve správním řízení (např. při osobním pohovoru nebyl žalobce na tuto skutečnost dotazován; osobní pohovor nebyl proveden, žalobce nemusel pochopit relevanci dané skutečnosti pro řízení o mezinárodní ochraně; trauma, stud nebo jiné zábrany mohly zabránit úplnému ústnímu svědectví při osobním pohovoru; pohlaví tazatele nebo tlumočnicka mohlo být pro žalobce zábranou). Je třeba vzít v úvahu, že žadatelé o mezinárodní ochranu patří mezi zvláště zranitelné osoby, které se mohou na území České republiky ocitnout ve zcela jiném kulturním prostředí, po měsících nebezpečné cesty, mohou být dezorientovaní a mohou mít skutečně odůvodněný strach z návratu do země původu. Je tedy třeba vždy nutno zohlednit povahu nových skutečností a situaci konkrétního žadatele.

V dané věci se nepochybně nejedná o skutečnost, kterou by žalobce nemohl uplatnit bez vlastní viny již ve správním řízení, ani se ve správním řízení nevyskytla okolnost, která by ospravedlňovala, že žalobce neuvedl danou skutečnost již v jeho průběhu. Ze správního spisu plyne, že žalobce byl během sdělení údajů k žádosti o mezinárodní ochranu náležitě dotazován na všechny důvody opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které zcela srozumitelně uvedl, jednání bylo na žádost žalobce vedeno v českém jazyce. S ohledem na okolnosti přicestování žalobce, který v době podání opakované žádosti pobýval na území České republiky nepřetržitě 4 roky, i průběh pohovoru se nelze domnívat a žalobce takovou skutečnost ani netvrdí, že by mu ve sdělení úplných důvodů bránilo trauma, stud či jiné zábrany, nově uvedený důvod nemá intimní povahu. Žalobce pochází ze Zakarpatské oblasti Ukrajiny, což je i z důvodů historických kulturně blízká oblast. Příčinou neuvedení daného důvodu již v řízení před správním orgánem tak nemohou být kulturní odlišnosti. Žalobce navíc již jednou řízení o udělení mezinárodní ochrany absolvoval, a to včetně přezkumu ve správním soudnictví, při kterém byl zastoupen advokátem. Tím spíše si měl být vědom své procesní povinnosti tvrdit rozhodné skutečnosti, o kterých věděl, již v řízení před správním orgánem, případně se v tomto řízení nechat zastoupit advokátem, který by ve správním řízení hájil jeho zájmy. Je tedy zřejmé, že žalobce bez zjevného důvodu neuplatnil výše uvedené skutečnosti relevantní pro udělení azylu již ve správním řízení, žalobci v tom objektivně ani subjektivně nic nebránilo. Soud se proto nemůže věcně zabývat tímto nově uvedeným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

V souvislosti s výše uvedeným považuje soud za podstatné zmínit, že mu není zřejmé, jak mohl být žalobci dne 17. 8. 2016 doručen ukrajinskou vojenskou správou povolávací rozkaz (na žalobcem předložené listině je podpis odpovídající podpisům žalobce na jiných listinách, které jsou součástí správního spisu, a na žalobě). Až do 12. 8. 2016, kdy bylo pravomocně skončeno řízení o kasační stížnosti žalobce ve věci vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 2 Azs 135/2016, náležel žalobci status žadatele o mezinárodní ochranu, s nímž je spojeno oprávnění pobývat na území České republiky. Následně byl dne 25. 8. 2016 žalobci vystaven cestovní průkaz totožnosti a byl mu udělen výjezdní příkaz s platností od 25. 8. 2016 od 23. 9. 2016. Povolávací rozkaz měl být žalobci doručen dne 17. 8. 2016, tedy v době, kdy byl oprávněn pobývat na území České republiky. Při poskytnutí údajů k opakované žádosti o mezinárodní ochranu dne 16. 9. 2016 žalobce uvedl, že na území České republiky pobývá od 3. 9. 2012, kdy naposledy odjel z Ukrajiny (viz též prvotní žádost

o udělení mezinárodní ochrany). Existují tedy pouze dvě možnosti – buď byl povolávací rozkaz skutečně převzat matkou žalobce, jak uvedl žalobce, nebo jde o padělek (alespoň v části představující potvrzení převzetí povolávacího rozkazu). V případě první hypotézy není zřejmé, proč žalobci jeho matka vyzvedla povolávací rozkaz, když v řízení o prvotní žádosti žalobce uváděl, že u nich byli vojáci a policisté třikrát s povolávacím rozkazem, rodiče ho nepřevzali. Takové doručení povolávacího rozkazu prostřednictvím matky žalobce, nikoliv do vlastních rukou žalobce nepochybně není dostatečné a nemůže být považováno za řádné předvolání k výkonu vojenské služby a mít za následek spáchání trestného činu, jinak by byl žalobce tímto způsobem povolán již při některém z předchozích tří pokusů o doručení povolávacího rozkazu, jimž byli žalobcovi rodiče přítomni. Z informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 9. 10. 2015, která je součástí správního spisu vedeného k prvotní žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, plyne, že vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není trestným činem, není tedy prokuraturou ani stíháno, trestné je až nenastoupení výkonu vojenské služby po převzetí povolávacího rozkazu (trestný čin odpírání, za který lze uložit trest odnětí svobody v délce 2 až 5 let). Ať již by tedy byla pravdivá kterákoliv z výše uvedených hypotéz, je zřejmé, že účinky doručení povolávacího rozkazu nenastaly, takže se žalobce nenastoupením výkonu vojenské služby nevystavil nebezpečí trestního stíhání pro trestný čin odpírání výkonu vojenské služby.

Ostatně žalobcův přístup není dalek zneužití institutu mezinárodní ochrany. Podání prvotní žádosti o mezinárodní ochranu žalobce odůvodnil obavami z výkonu vojenské služby, k níž je dle informací od svých rodičů pravidelně předvoláván. Tato žádost byla žalovaným a následně v rámci soudního přezkumu i soudy posouzena s tím výsledkem, že je povinností žalobce uposlechnout výzev vojenské správy a vykonat vojenskou službu, neboť jde o plnění základní povinnosti státního občana vůči jeho státu. Výkon vojenské služby pak obecně, ani za podmínek, jimiž se vyznačují boje na východě Ukrajiny, nelze považovat za azylově relevantní pronásledování ani vážnou újmu. Poté, co se žalobci dostalo tohoto poučení o obsahu jeho práv (ve vztahu k mezinárodní ochraně) a povinností (ve vztahu k jeho zemi původu), měl žalobce dne 17. 8. 2016 obdržet povolávací rozkaz, přesto jej však neuposlechl a zcela vědomě spáchal trestný čin, za který lze dle ukrajinských zákonů uložit trest odnětí svobody v délce dvou až pěti let. Přiměřenost tohoto trestu je možné dokladovat srovnáním se sazbou trestu odnětí svobody trestného činu nenastoupení mimořádné služby (za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu) v ozbrojených silách (§ 373 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) v České republice, která činí jeden rok až pět let. Žalobce se nyní domnívá, že by v rámci posuzování žádosti o mezinárodní ochranu měly rozhodující orgány přehlédnout tu skutečnost, že se žalobce zcela bezdůvodně vyhýbá výkonu vojenské služby, vědomě se tím dopouští trestného činu a udělení mezinárodní ochrany si hodlá „vymocit“ poukazem na neuspokojivý stav ukrajinského vězeňství. Žalobce si měl v první řadě počínat tak, aby se trestného činu vůbec nedopustil, a nevystavil se tak hrozbě uložení trestu odnětí svobody. Mezinárodní ochrana slouží k poskytnutí ochrany žadateli v souvislosti se skutečnostmi, resp. událostmi, které byly namířeny proti němu a pro něž se rozhodl zemi původu opustit (popř. nastaly nezávisle na vůli žalobce v době, kdy se již nacházel mimo území země původu, a žalobce se pro případ návratu do země původu obává pronásledování nebo vážné újmy – tzv. uprchlictví *sur place*). Neslouží však k ochraně těch žadatelů, kteří po zamítnutí své prvotní žádosti o udělení mezinárodní ochrany odmítají vykonat své povinnosti, jejichž plnění po nich legitimně vyžaduje a případně též vymáhá prostředky trestního práva země jejich původu. Jenom z důvodu, že by případně uložený trest odnětí svobody nebyl vykonáván v podmínkách odpovídajícím minimálním standardům obecně přijímaným západními demokratickými státy, nemůže se žalobce domoci ochrany v České republice, neboť způsob,

jakým svá práva uplatňuje a jakého trestného jednání se dopouští pro získání mezinárodní ochrany za účelem legalizace svého pobytu na území České republiky, se přičí smyslu a účelu mezinárodní ochrany.

Vzhledem ke shora uvedenému dospěl soud k závěru, že žalobcova opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany není přípustná ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, protože žalobce neuvedl v řízení před žalovaným žádné nové skutečnosti. Soud opakuje, že stěžejním žalobcovým důvodem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany spočívajícím v tom, že je povinen nastoupit k výkonu vojenské služby a v této souvislosti se obává o svůj život, se již žalovaný zabýval v řízení o žalobcově první žádosti, protože žalobce již v řízení o první žádosti tuto skutečnost tvrdil a žalovaný jeho tvrzení nezpochybnil. Rozhodnutí žalovaného o první žádosti žalobce bylo přitom správními soudy shledáno jako zákonné. Žalovaný tedy postupoval v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v souladu se zákonem a řízení správně zastavil dle § 25 písm. i) zákona o azylu.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

Vzhledem k tomu, že soud neshledal žalobní body důvodnými a ani z obsahu správního spisu nezjistil žádnou vadu řízení, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Usnesením ze dne 2. 1. 2017, čj. 42 Az 18/2016 – 16, byl žalobci ustanoven k ochraně jeho práv zástupcem advokát Mgr. Jindřich Lechovský. Odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů soudem ustanoveného advokáta hradí podle § 35 odst. 8 věty první za středníkem s. ř. s. stát. Výše odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů se stanoví podle § 35 odst. 2 s. ř. s. na základě vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Ustanovený zástupce provedl v řízení dva účelné úkony právní služby, a to převzetí zastoupení a sepsí doplnění žaloby ze dne 4. 1. 2017 [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu]. Sepis repliky ze dne 25. 1. 2017 vzhledem k tomu, že tvrzení v ní obsažené již bylo uvedeno v doplnění žaloby, nepovažuje soud za účelný úkon, a tak za něj nepřiznal odměnu. Odměna za jeden úkon právní služby činí 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož je zástupce žalobce plátcem DPH, zvyšuje se odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající dani, kterou je povinen z odměny a náhrad odvést, tj. o částku 1.428 Kč (21 % z 6.800 Kč). Ustanovenému zástupci žalobce tak náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové částce 8.228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve **lhůtě dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 28. února 2017

Tomáš Kocourek, v. r.
soudce

Za správnost:
Božena Kouřimová